

Slabí muži vytvárajú ťažké časy

Jerome German

6. júna 2022 ✚ *Spoločnosť*

Citát z románu G. Michaela Hopfa *Those Who Remain* (Tí, ktorí zostávajú) sa šíri po sociálnych sieťach z jednoduchého dôvodu: je očividne pravdivý: „*Ťažké časy vytvárajú silných mužov. Silní muži vytvárajú dobré časy. Dobré časy vytvárajú slabých mužov. A slabí muži vytvárajú ťažké časy.*“

Zdroj: wikimedia commons

Čo si teda s touto očividnou pravdou počať? Jekyllovská a Hydeovská povaha kultúry sa označuje ako výkyv kyvadla. Vzhľadom na štyri samozrejmé kultúrne fázy, ako ich načrtol Hopf, sa zdá, že kultúrny pohyb sa skôr podobá bludnému kruhu než kyvadlu.

Ak túto pravdu väčšina z nás dokáže ľahko rozpoznať, pričom vieme, že historicky boli tieto kultúrne cykly neraz vražedne katastrofálne, nemali by sme sa v prvom rade usilovať vyhnúť sa im? Nemala by mať Cirkev po dvoch tisícročiach kresťanstva recept, ako tomu predchádzať?

Skutočnosť je taká, že Cirkev skutočne má recept, ako tomu predísť, ale v dnešnej dobe, ak mám parafrázovať Krista, sa zdá, že jej svetlo bolo postavené pod veľmi veľkú a ťažkú mericu.

Väčšina z nás sa aspoň minimálne snaží vo Veľkom pôste o nejaké to duchovné cvičenie, ale po zvyšok roka sa zdá, že neprestávame hodovať na veľkonočných sladkostiach. Mám tým na mysli, samozrejme, náš **nedostatok sebazapierania**. Silní muži a silné ženy nie preto zostávajú silní, lebo si doprajú. My si totiž vždy chceme dopriať. Tí, ktorí trpeli a bojovali v ťažkých časoch, si chcú dôkladne užiť dobré časy, ktoré si vďaka svojmu úsiliu vydobyli a zaslúžili. Ľahko zabúdame, že bez Božej ruky by sme nič nezískali. Príliš ľahko nechávame bokom akúkoľvek starosť týkajúcu sa našich slabostí a našej žiadostivosti.

Jednoducho povedané, väčšina z nás žije bez režimu, teda bez životného plánu na získanie a udržanie duchovnej sily. Žiadna vojenská sila nie je úspešná bez primeraného režimu. Veď o vojenskej jednotke sa hovorí ako o regimente, čo je odvodené od slova režim. Aký je váš duchovný režim?

My, Američania, sme v priemere nadpriemerne obézni. Zdá sa, že väčšina z nás nemá nijaký režim, pokiaľ ide o stravovanie, pitný režim a pohyb. A skôr než začneme venovať pozornosť duchovnému režimu,

položme si otázku, čo s tým všetkým jedením, pitím a vysedávaním? Môžeme povedať, že tieto excesy nemajú svoju odvrátenú duchovnú stranu? Obžerstvo považujeme za hriech nadmerného jedenia a pitia, ale čo keď jeme a pijeme ako nedisciplinované deti, teda jeme a pijeme len veci, ktoré nám prinášajú potešenie bez ohľadu na zdravie? Nie je to forma obžerstva?

Ak svojim deťom nedávame príklad žiadneho fyzického režimu, aká je pravdepodobnosť, že tak robíme v duchovnej oblasti? Povedal by som, že veľmi nízka. A čo v oblasti sexuality? Svätý Pavol radil svojim duchovným deťom, ktoré žili v manželstve: „*Neodopierajte si jeden druhému, iba ak na čas so vzájomným súhlasom, aby ste sa mohli venovať modlitbe...*“, z čoho vyplýva, že ako manželia máme skutočne žiť modlitbovým životom. Myslím si, že väčšina z nás, pokiaľ nemáme plán a vyhradený čas – čiže pevný režim – sa spolu len zriedka modlíme.

Čo teda s týmto začarovaným kruhom? Čo robíme, aby sme nezmäkli? Katolíci sa zvyknú v piatok zdržiavať jedenia mäsa, aby si solidárne pripomenuli Pánovo umučenie a smrť na Veľký piatok. Čo robíme, aby sme si to pripomínali teraz? Sme duchovne pevní? Vychovávame duchovne pevné deti alebo slabých mužov a slabé ženy, ktorí budú vytvárať zlé časy?

Neschopnosť osvojiť si sebadisciplínu plodí neradostnú odmenu, čo znamená, že Boh rešpektuje našu slobodu, pretože bez nej nie sme ozajstní ľudia, a Jeho rešpektovanie našej slobody je spojené s tým, že máme slobodu zlyhania, inak by to nebola sloboda. Takže tento začarovaný kruh môžeme pretnúť len my sami, a to iba tvrdou duchovnou prácou – vytvorením našich vlastných „ťažkých časov“.

A v čom konkrétne spočíva duchovná práca, alebo presnejšie povedané, duchovný tréning? Vo všetkom, čo má potenciál urobiť nás svätými, čo jednoducho znamená viac sa podobať nášmu Otcovi v nebi. Je to práca, ktorou sa usilujeme o dokonalosť, čo je vlastne rovnaký cieľ ako seriózne úsilie v akomkoľvek zamestnaní. Dosahovanie duchovnej sily funguje podľa rovnakých pravidiel ako dosahovanie fyzickej sily. Prvou úlohou pri každom sebazdokonaľovaní je **posilniť naše odhodlanie**. Úsilie v akejkoľvek oblasti bez odhodlania, ktoré je najzákladnejšou zložkou úspechu, je márne.

Dosiahnutie svätosti je v mnohých ohľadoch bojom proti vlastnej žiadostivosti, teda proti nášmu sklonu vždy v prvom rade hľadať sebecké potešenie. Používam prívlastok „v mnohých ohľadoch“, pretože určite je možné zvíťaziť nad svojou túžbou po pôžitku z menej svätých dôvodov, napríklad z veľmi puritánskych dôvodov; napríklad preto, aby sme získali pozornosť a pochvalu druhých.

Zdroj: pixabay.com

Niektorí historici predpokladajú, že v stredoveku si až tretina všetkých dospelých v katolíckej Európe volila mníšsky život: tretina všetkých dospelých praktizovala sebazaprenie s vylúčením sexu a bohatstva a venovala sa životu modlitby a poslušnosti. Nemám ilúzie o tom, že stredovek bol dokonalý, alebo že neexistovali skazené kláštory, ale určite existovali kultúrne praktiky a osobná svätosť, ktoré by bolo dobré napodobňovať. Mníšstvo v dnešnej dobe takmer zaniklo a zanechalo po sebe duchovnú prázdnotu. Kde sú v našej kultúre vyznačujúcej sa mimoriadne nízkou pôrodnosťou rodičia, ktorí by svojim deťom vykresľovali s láskou a úctou mníšsky život?

Stručne povedané, kde sú modlitební bojovníci? Kto sa ujme iniciatívy a pretne tento začarovaný kruh? **Kto z nás pripravuje svoje deti na boj, ktorý zúri okolo nás?**

A aké zbrane máme k dispozícii? Urobme si zoznam.

Nedelná svätá omša je samozrejmosť, ale čo tak každodenná účasť na omši? Denná svätá omša možno nie je reálna pre každého, ale je dostupná pre oveľa viacerých z nás, ako ju v súčasnosti využívame.

Čítanie Svätého písma. Kontempláciu Sv. písma nemožno dostatočne vyzdvihovať. Je to základ svätosti.

Eucharistická adorácia. Čas strávený s Pánom je na nezaplatenie. Je to príležitosť vypnúť hluk, ktorý pohlcuje náš život, a počúvať iba srdcom.

Každodenné spytovanie svedomia a úkon kajúcnosti. Ak má duchovný režim nejaké absolútne minimum, tak je to práve toto.

Svätá spoveď. Táto mocná sviatosť podnecuje nespočetné množstvo cností, medzi ktorými vyniká pokora. Je to jediná milosť, ktorá zaplaví naše spytovanie svedomia slnkom Pravdy.

Ranná obeta. Pripomínam si tu denný režim, ktorý som praktizoval vo svojej kariére. Každé ráno sa začínalo prelistovaním môjho denného plánovača, zaznamenaním časov stretnutí a stanovením cieľov a očakávaní na daný deň. Podobne aj vykonanie rannej modlitby je ideálnym časom na recipročné večerné spytovanie svedomia – je to príležitosť pripraviť si alebo prehodnotiť svoj denný bojový plán, ako sa vyhnúť hriechu a zapáčiť sa Bohu.

Ruženec alebo Korunka Božieho milosrdenstva. Pre mňa sa tieto modlitby najlepšie vykonávajú, keď som na prechádzke alebo keď ležím v posteli a nemôžem spať (v druhom prípade sa ruženec často nedomodlíme, ale sme v dobrej spoločnosti, keďže svätá Terézia sa priznala, že počas večerného ruženca zvyčajne zaspávala). Kontemplácia tajomstiev Kristovho života je najlepším liekom pre dušu.

Abstinencia. Toto je široký pojem. Môže sa vzťahovať na zdržiavanie sa mäsa v piatok na pamiatku Pánovej obety, čo je dlhoročná cirkevná tradícia, alebo môže znamenať zdržiavanie sa čohokoľvek ako prostriedok sebazaprenia, zmiernenia vôle. Obeta nás posilňuje.

Pôst. Možno to nie je možné pre niektorých, ktorých živobytie si vyžaduje ťažkú fyzickú prácu, ale pre ostatných je to obrovská zbraň sebazaprenia – výhra pre telo aj dušu.

Panenstvo. Ak existuje jediná zbraň, ktorá zachráni budúce manželstvá, je to panenstvo. Zachovanie panenstva si vyžaduje neústupnú sebadisciplínu a svedomitosť. Vo všeobecnosti platí, že panny, ktoré sa vydávajú za panicov (a naopak), sa nerozvádžajú. Je to jednoduchý životný fakt, o ktorom takmer nikto nehovorí. Narodil si sa ako výherca jackpotu. Žiadna štátna lotéria ti nemôže dať väčšiu výhru, ako je tá, s ktorou si sa narodil/a. Tvoje panenstvo je najväčší, najromantickejší dar, aký si kedy mohol dať svojmu partnerovi; a ak si mních alebo svätý slobodný človek, toto je to najväčší dar, aký môžeš dať svojmu Stvoriteľovi. Život pohlavnej čistoty primeranej životnému stavu je začiatkom dokonalosti.

Poslušnosť. Toto je neraz tvrdá úloha. Najťažšia. Ktorá vojenská jednotka funguje bez nej? Aké bitky sa dajú vyhrať s brigádou neposlušných povaláčov? Ak dovoľíme našim deťom neposlúchať, ničíme ich budúcnosť a budúcnosť ľudstva. A čo naši manželskí partneri? Sľúbili sme, že ich budeme poslúchať. Či nám nikto nevysvetlil, že to bude obeť? Tá najťažšia obeť? A čo poslušnosť cirkevnému učeniu – biblickému učeniu? Vytvárame si vlastnú mäkkú Cirkev? Mäkkú v tej, onej alebo inej veci?

Nepredstierajte, že ten zoznam nepoznáte.

Niektro určite poukáže na to, že nič z uvedeného nehovorí o budovaní svätosti prostredníctvom dobrých skutkov. Dobré. Hoci skutky lásky sú určite cieľom a konečným prejavom skutočnej svätosti, pravdepodobnosť, že sebeckých a na pôžitkoch závislých ľudí bude niečo motivovať, aby sa zdvihli z gauča a vydali sa robiť dobré skutky, je asi taká istá ako pravdepodobnosť, že človek vysedávajúci väčšinu voľného času pred televízorom zabehne míľu za päť minút. Posielať vojakov do boja skôr, ako absolvujú výcvikový tábor, nie je múdre, a práve preto je taký potrebný duchovný výcvikový tábor.

Pointa je v tom, že ak sme si zvykli na duchovne pohodlný, nenáročný, nedisciplinovaný, hedonistický život a takto sme vychovali aj našich potomkov, ďalšia veľká kultúrna katastrofa je na spadnutie a bude to len

naša vina.

Božie milosrdenstvo je však nekonečné. Pokiaľ ešte dýchame, ešte sa môžeme vrátiť do duchovného výcvikového tábora a začať s režimom duchovnej kalanetiky. Smrteľná posteľ je pre väčšinu posledné bojisko, pole, ktorému svätá Matka Cirkev venovala nemalú pozornosť – Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych, teraz i v hodinu smrti našej. Amen.

Uvidíme sa v prvej línii. Do toho!

Jerome German je výrobný inžinier na dôchodku, otec jedenástich detí a starý otec s množstvom vnúčat.

Preklad z crisismagazine.com

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/slabi-muzi-vytvaraju-tazke-casy/>